

Voor welke uitdagingen plaatst de vergrijzing ons?

Réunion du groupe de travail 1 de la Conférence nationale des pensions,
25 février 2009

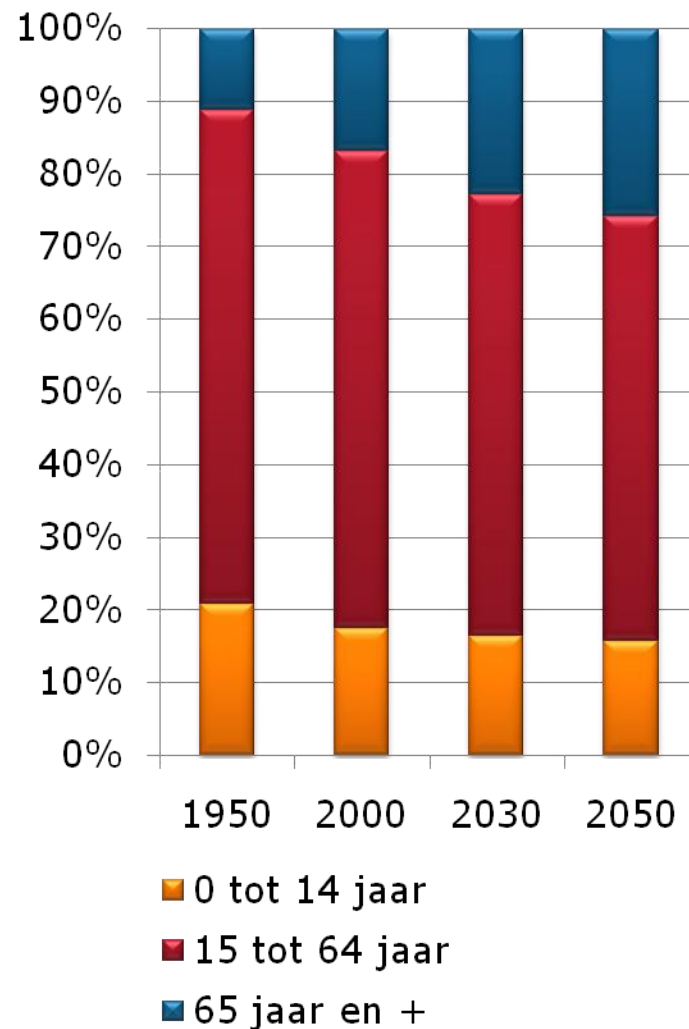
Henri BOGAERT

I. LANGETERMIJNVOORUITZICHTEN

I.1. Demografische projectie

Figuur 1: evolutie van de leeftijdsstructuur van de bevolking tussen 1950 tot 2050, in %

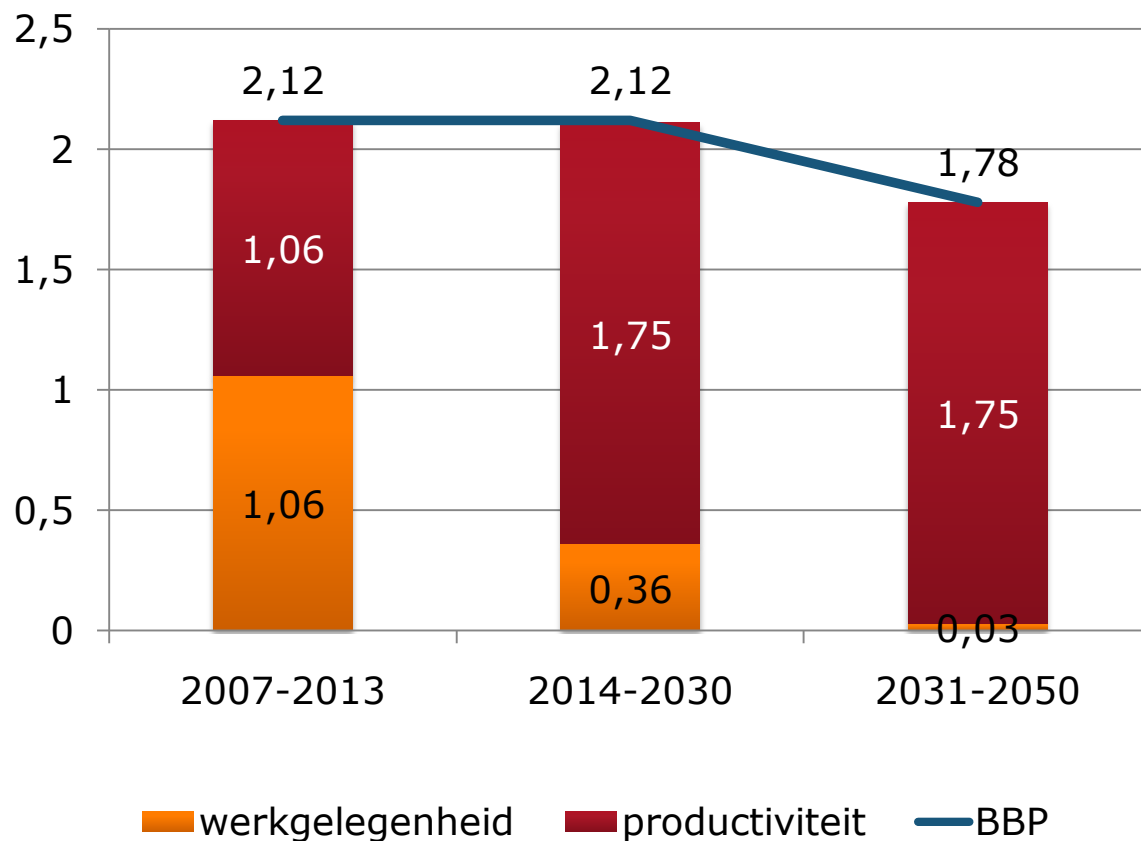
	2000 (obs.)	2007	2050
Vruchtbaarheidgraad (gemiddeld aantal kinderen per vrouw)	1.61	1.81	1.76
Levensverwachting bij de geboorte			
- Mannen	75.1 j	77,3 j	84.0 j
- Vrouwen	81.5 j	83,3 j	89.7 j
Migraties Migratiesaldo (x 1000)	18.4	50.3	26.2
Afhankelijkheidscoëfficiënt van de ouderen			
(60+/20-59)	40.1% (~2 op 5)	41.2% (~2 op 5)	66.5% (~2 op 3)
(65+/15-64)	25.6% (~1 op 4)	25.9% (~1 op 4)	43.9% (~1 op 2)

I.2. Macro-economische projectie 2007-2050, in %

a. Figuur 2: componenten van de economische groei

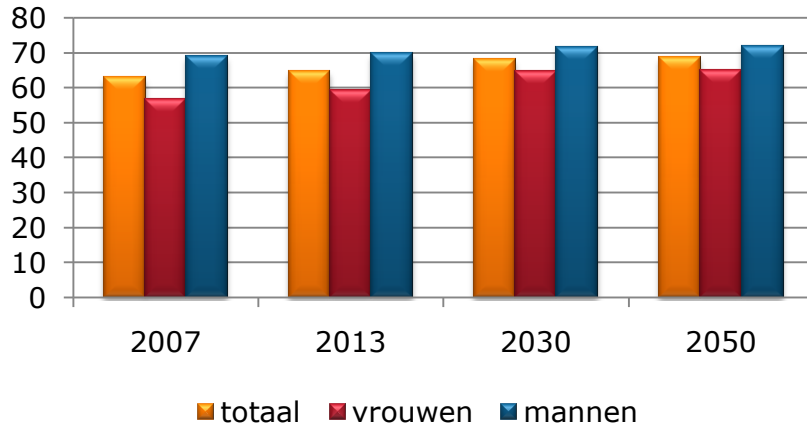
Gemiddelde jaarlijkse groeivoeten in reële termen

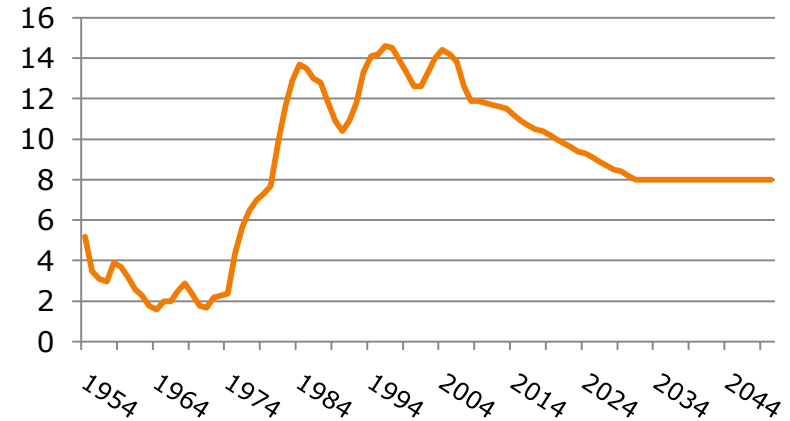
I.2. Macro-economische projectie 2007-2050, in %

b. Figuur 3: werkgelegenheid en werkloosheid

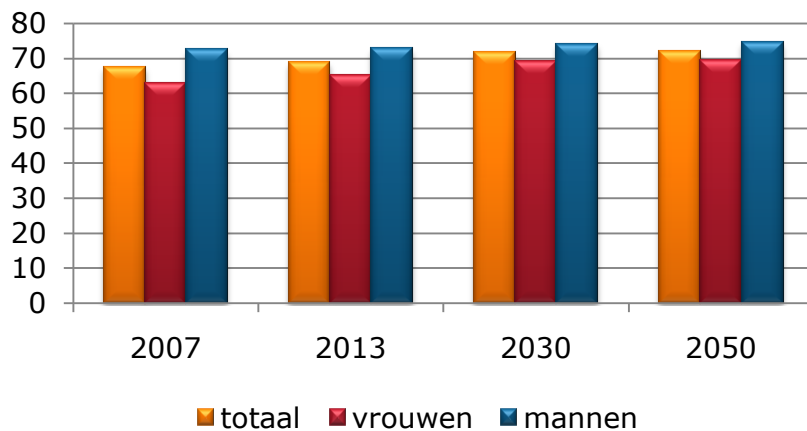
Werkgelegenheidsgraad

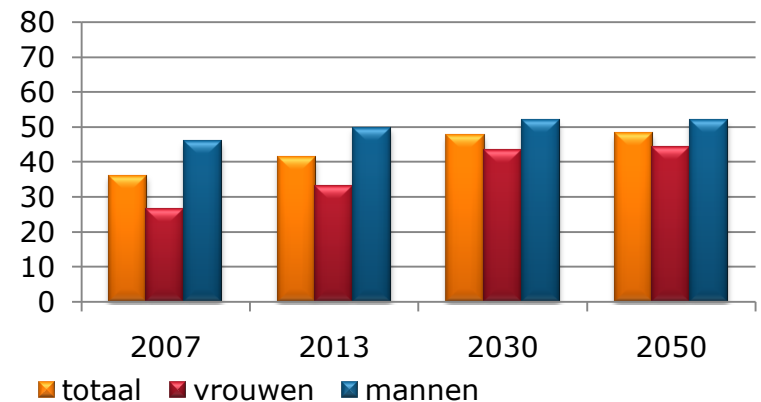
Werkloosheidsgraad

werkgelegenheidsgraad 15-54 jaar

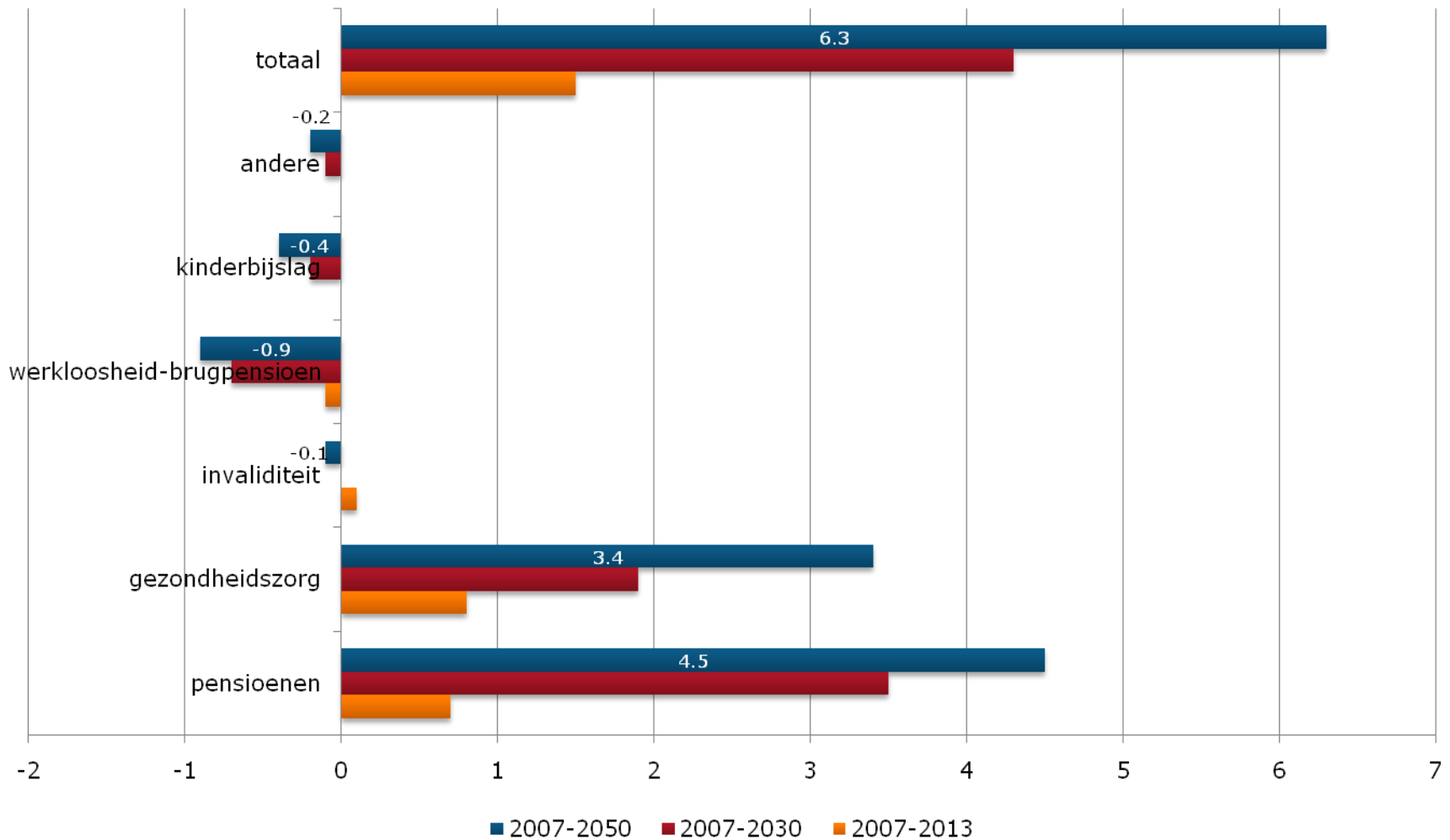

werkgelegenheidsgraad 55-64

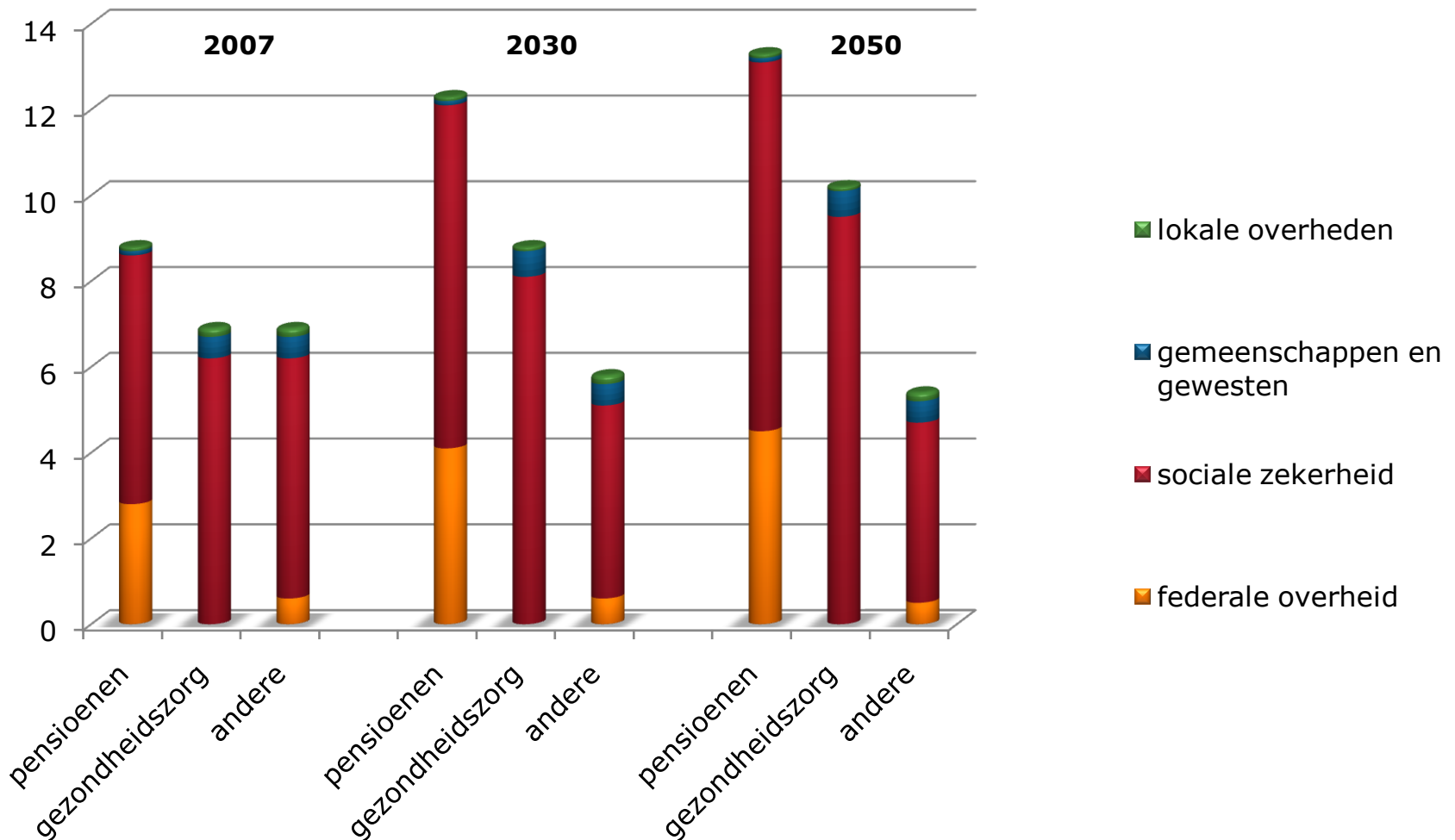
I.3. De budgettaire kosten van de vergrijzing

a. Figuur 4: toename van de sociale uitgaven tussen 2007 en 2050, in % van het bbp

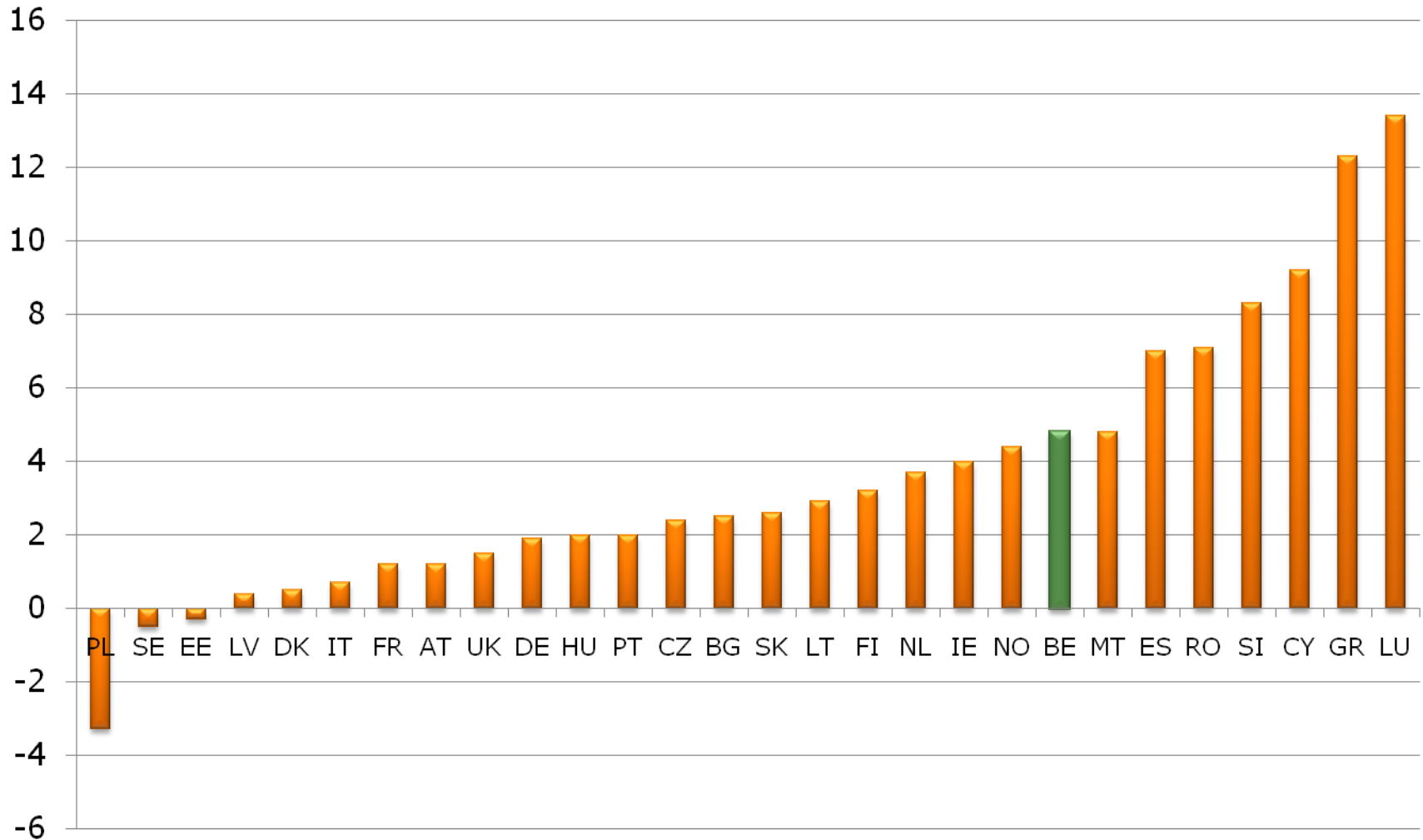
I.3. De budgettaire kosten van de vergrijzing

b. Figuur 5: sociale uitgaven volgens overheidsniveau, in % van het bbp

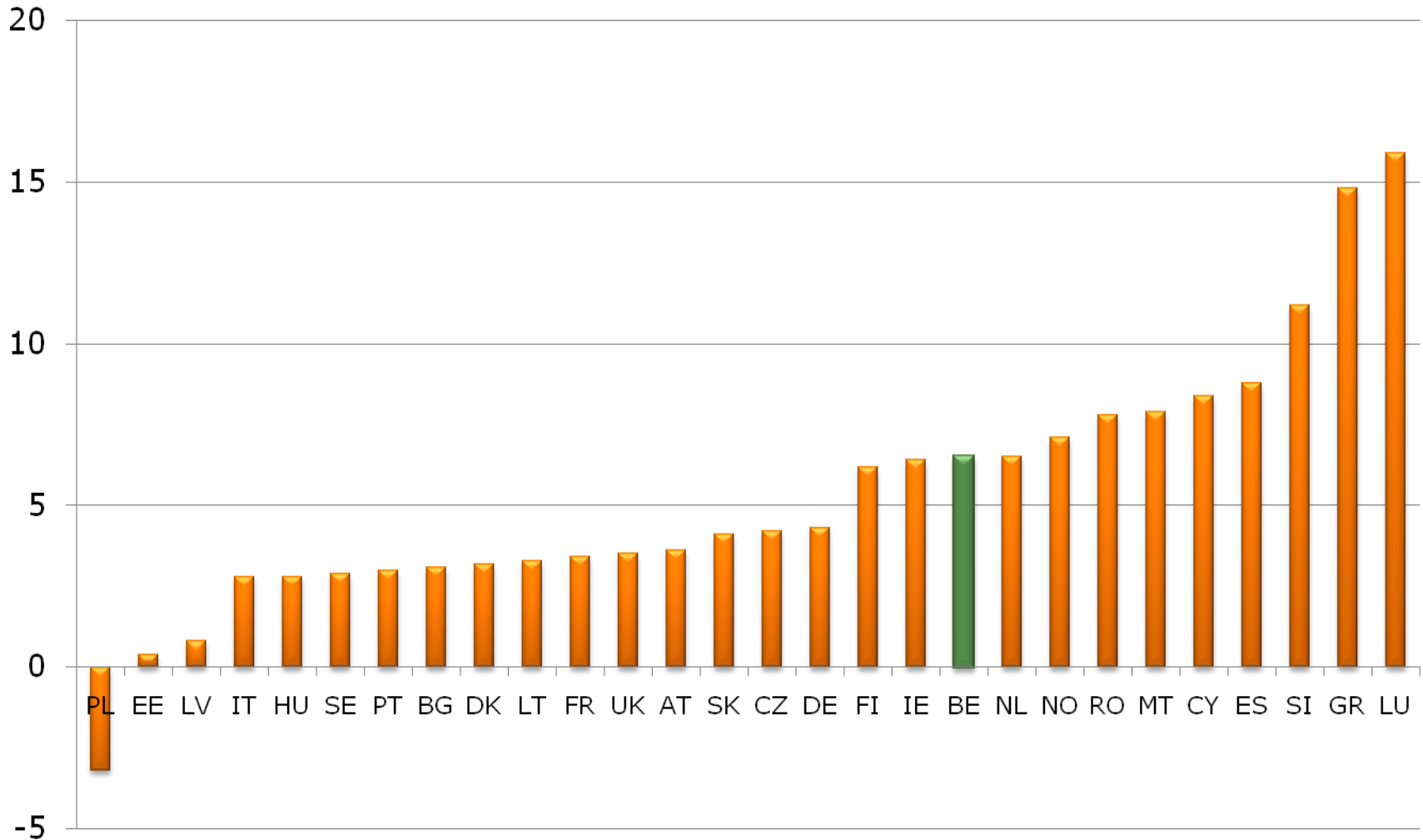
I.3. De budgettaire kosten van de vergrijzing

Figuur 6 : Pensioenen (variaties 2007-2050 in % van het bbp)

I.3. De budgettaire kosten van de vergrijzing

Figuur 7 : Budgettaire kosten van de vergrijzing: verhoging van de uitgaven verbonden aan de vergrijzing (in % van het bbp, van 2007 tot 2050)

II. DE BUDGETTAIRE UITDAGING: GARANDEREN VAN DE FINANCIËLE HOUDBAARHEID

II.1. De budgettaire uitdaging van de vergrijzing

a. "Financiële houdbaarheid" : WAT ?

FINANCIËLE HOUDBAARHEID

NIET-EXPLOSIEVE SCHULD

RESPECTEREN VAN DE
INTERTEMPORELE
BUDGETBEPERKING

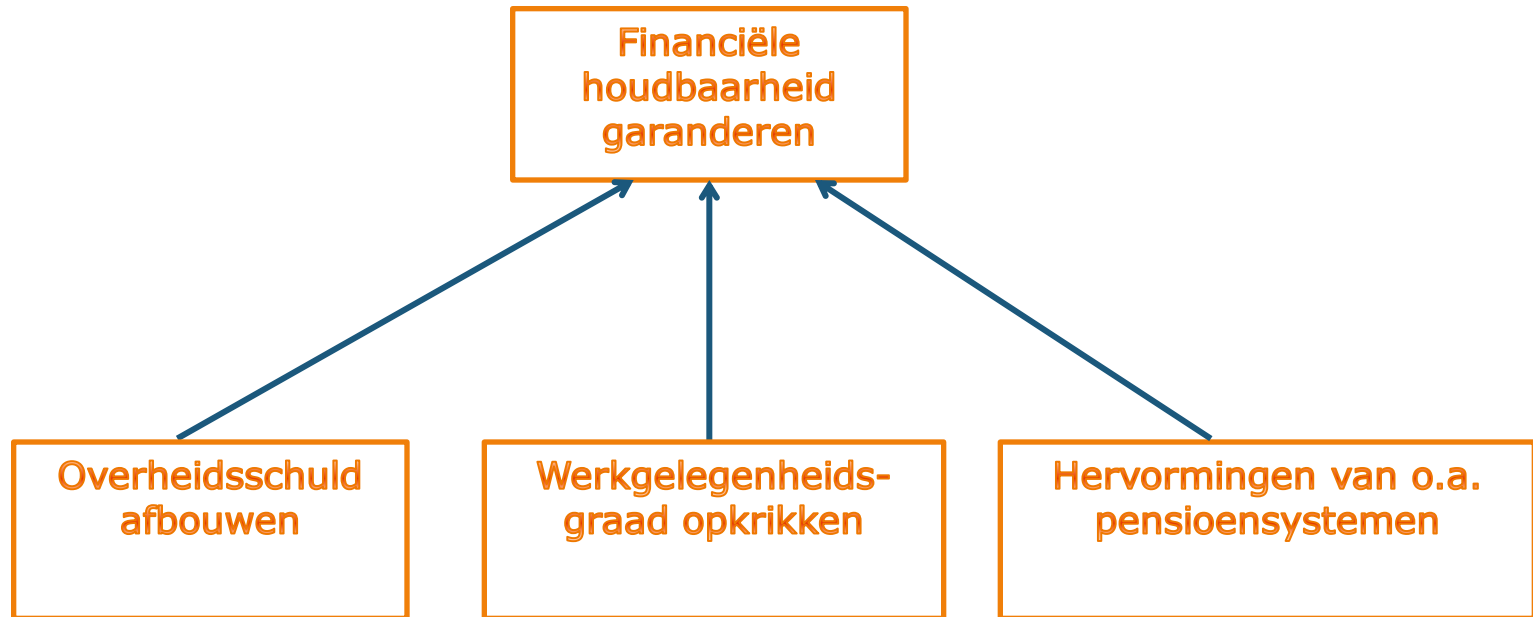
INTERGENERATIONELE BILLIJKHEID

= dezelfde heffingen, dezelfde uitkeringen (zelfde systeem)
voor alle generaties (dus ook de toekomstige)

II.1. De budgettaire uitdaging van de vergrijzing

b. "Financiële houdbaarheid": HOE ?

- De Europese strategie: de drie pijlers van de financiële houdbaarheid op lange termijn

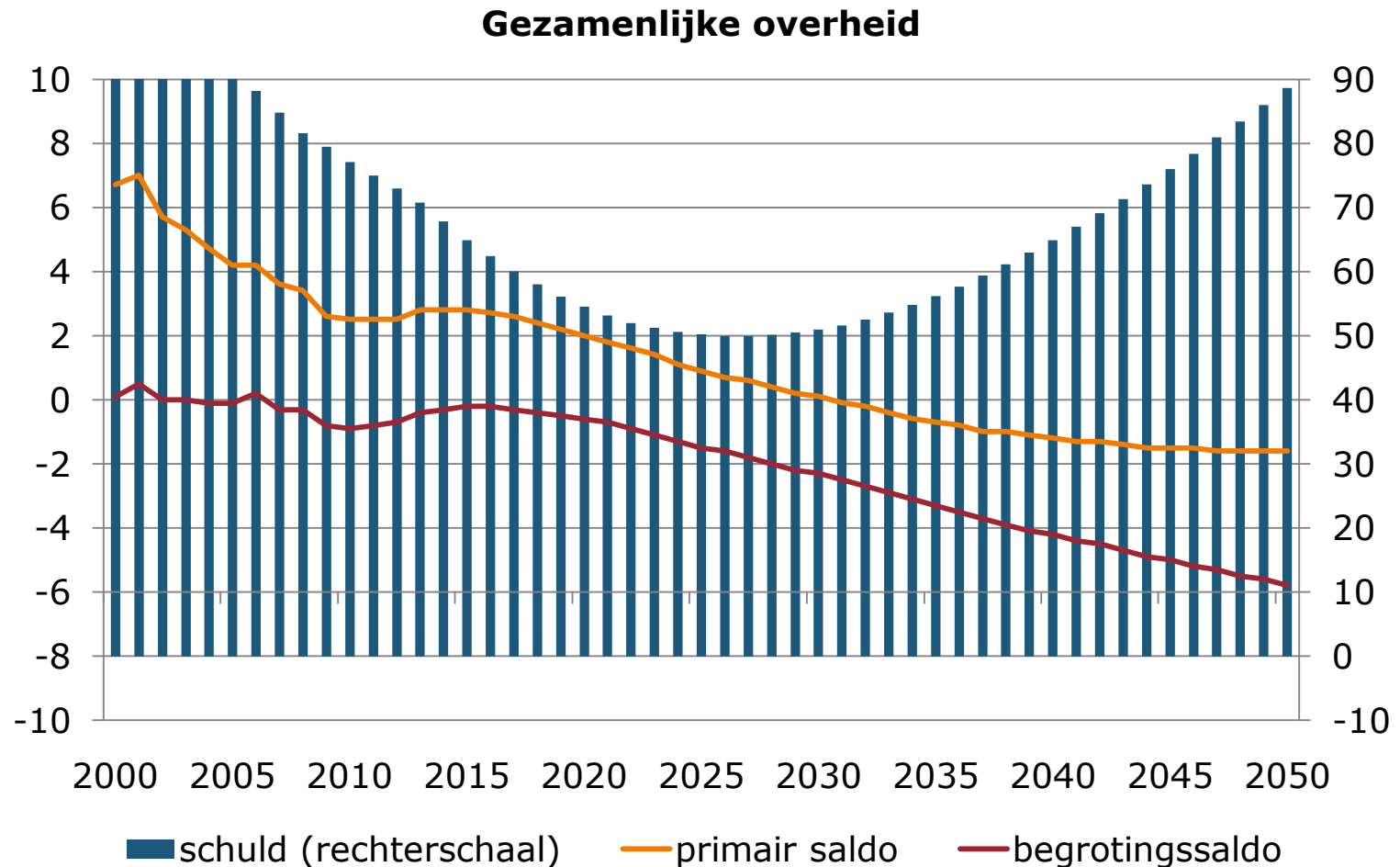

Elke lidstaat handelt op die pijlers waar het meeste ruimte is...

II.2. Eerste strategie: voorfinanciering

Wat bij ongewijzigd beleid (dus GEEN voorfinanciering)?

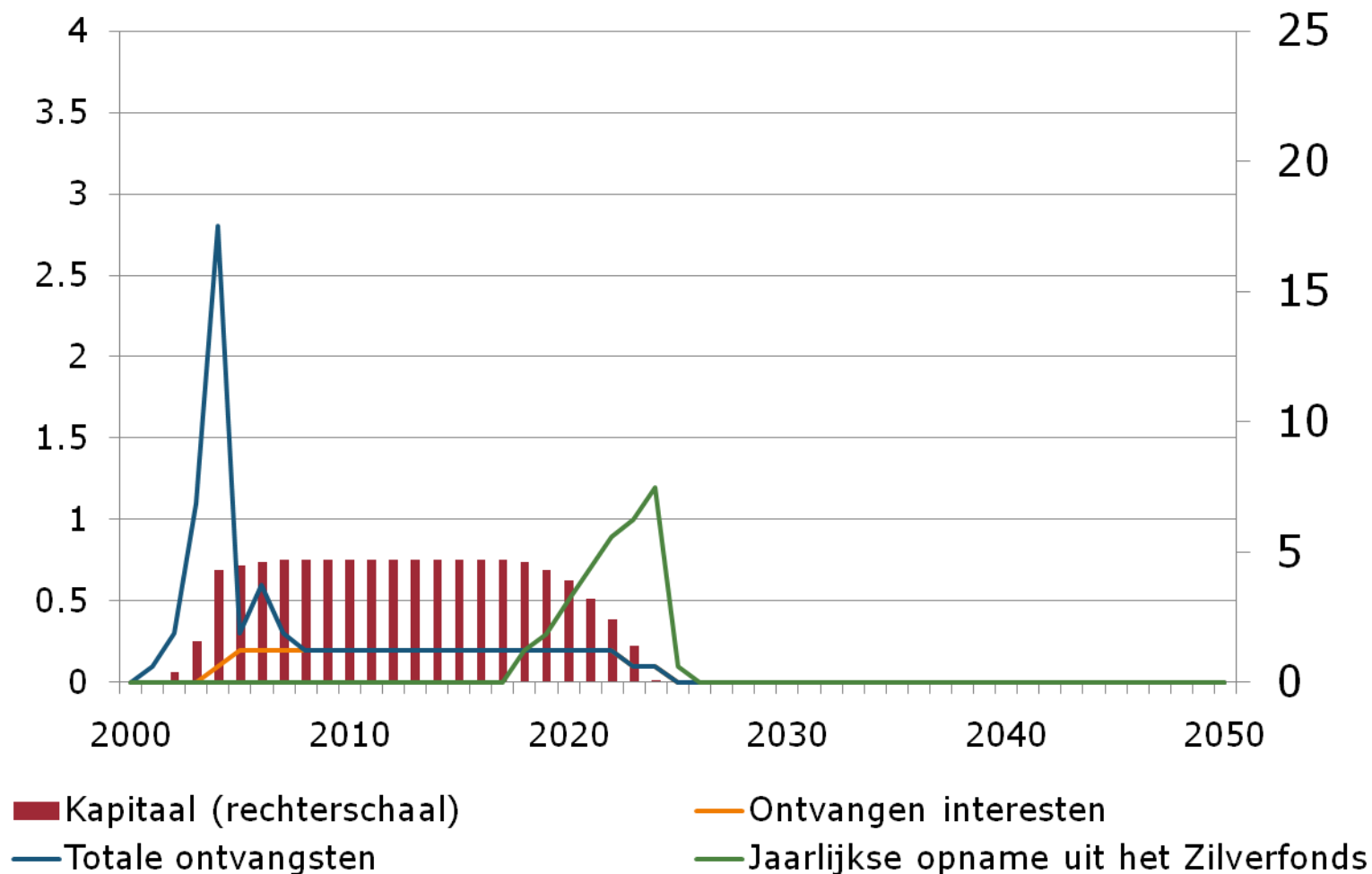
Figuur 8: Rekening van de overheid bij ongewijzigd beleid, in % van het bbp (mei 2008)

II.2. Eerste strategie: voorfinanciering

Wat bij ongewijzigd beleid (dus GEEN voorfinanciering)?

Figuur 9: Rekening van het Zilverfonds bij ongewijzigd beleid, in % van het bbp (mei 2008)

II.2. Eerste strategie: voorfinanciering (genormeerd scenario)

Figuur 10: Rekening van de overheid en budgettaire inspanningen, in % van het bbp (mei 2008)

Begrotingssurplussen

2008-2011 stabiliteitsprogramma

2008: 0,0% van het bbp

2009: 0,3%

2010: 0,7%

2011: 1,0%

- Vanaf 2012: aansluiting bij het aanbevolen scenario van de HRF

2012: 1,3%

2017-2018: 2%

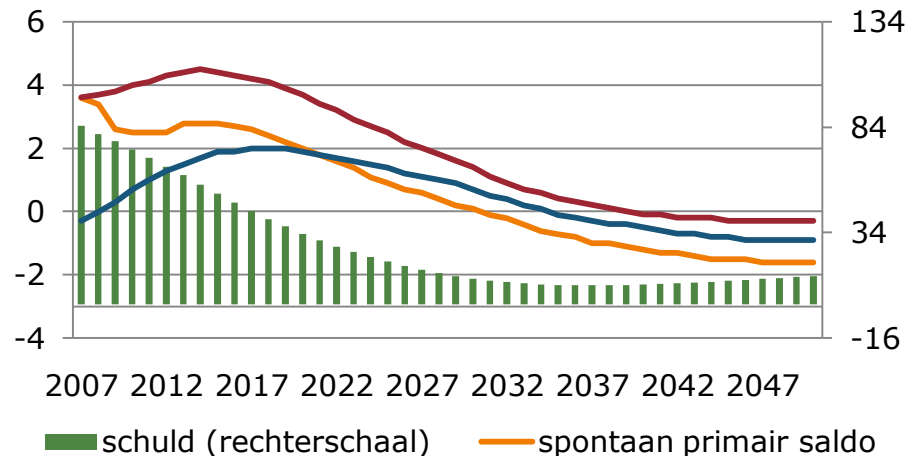
2030: 0,7%

2040: -0,5%

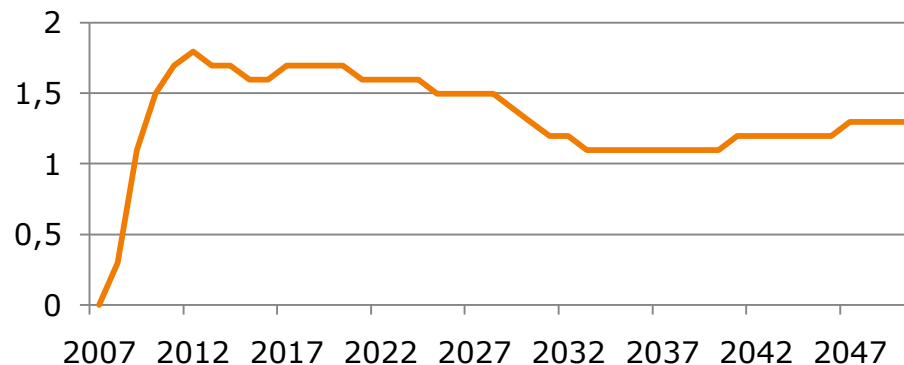
2050: -0,9%

- Hypothese: zolang er surplusen zijn, worden die in het Zilverfonds gestort

Gezamenlijke overheid

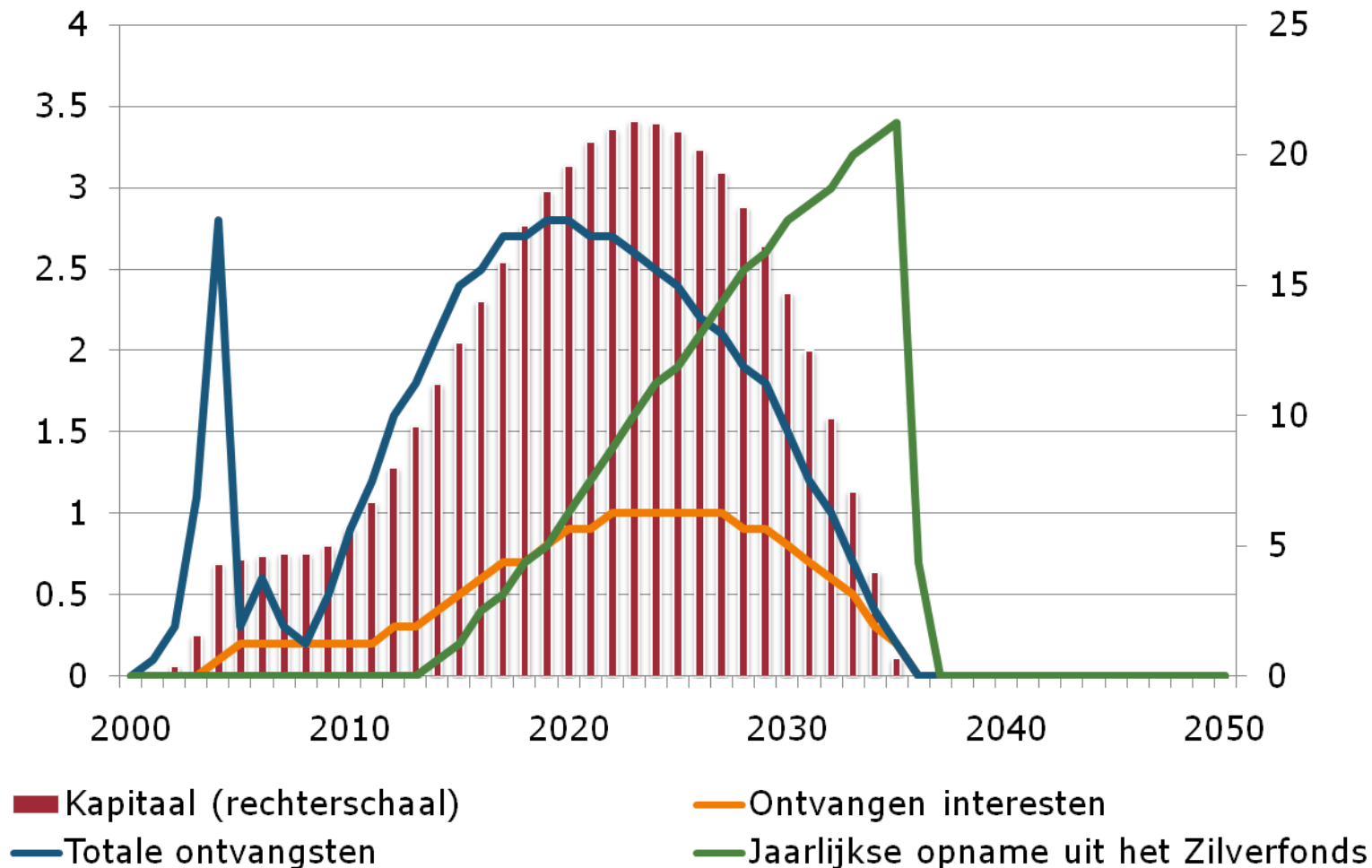

De te leveren inspanningen

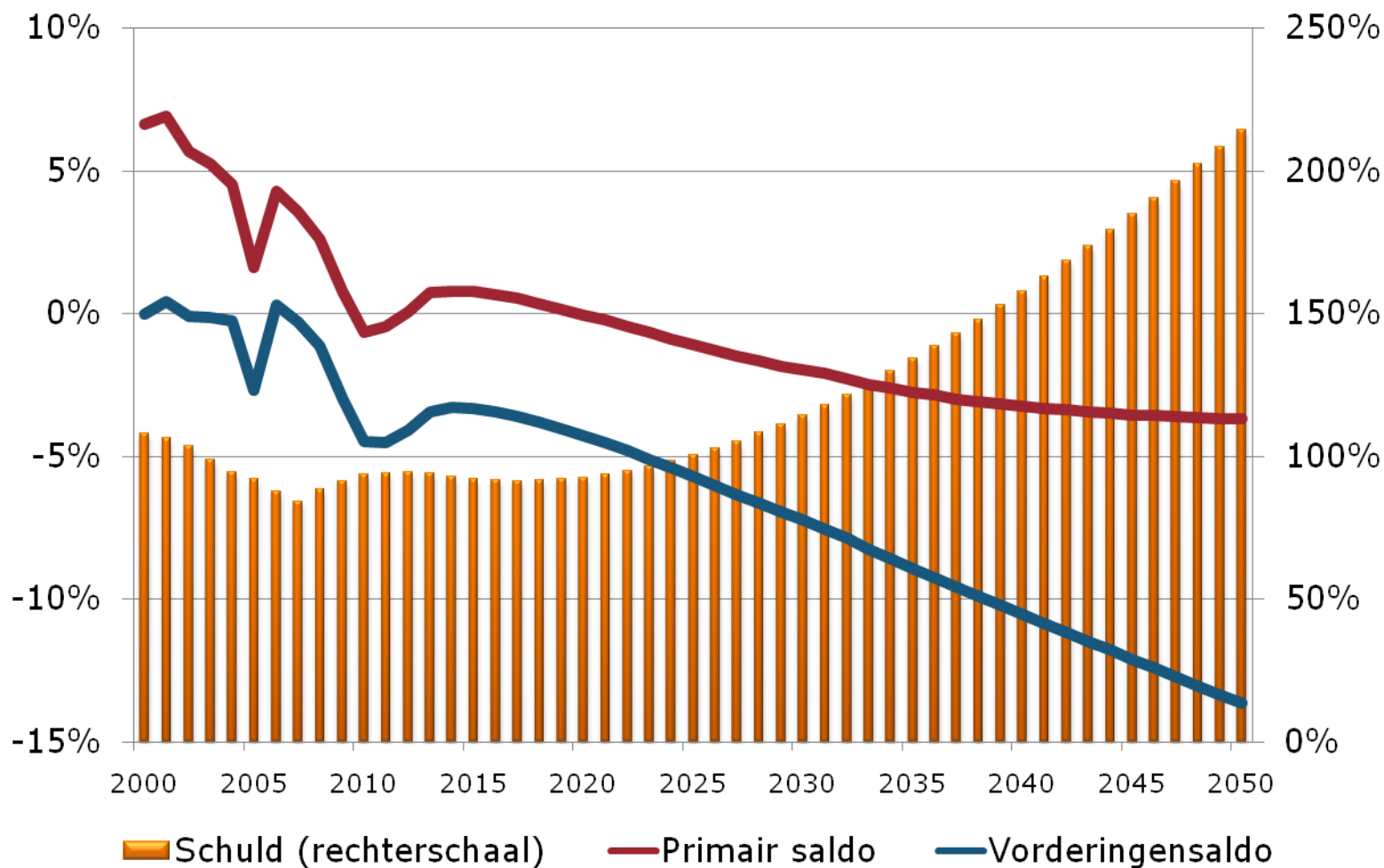
II.2. Eerste strategie: voorfinanciering (genormeerd scenario)

Figuur 11: Rekening van het Zilverfonds, in % van het bbp (mei 2008)

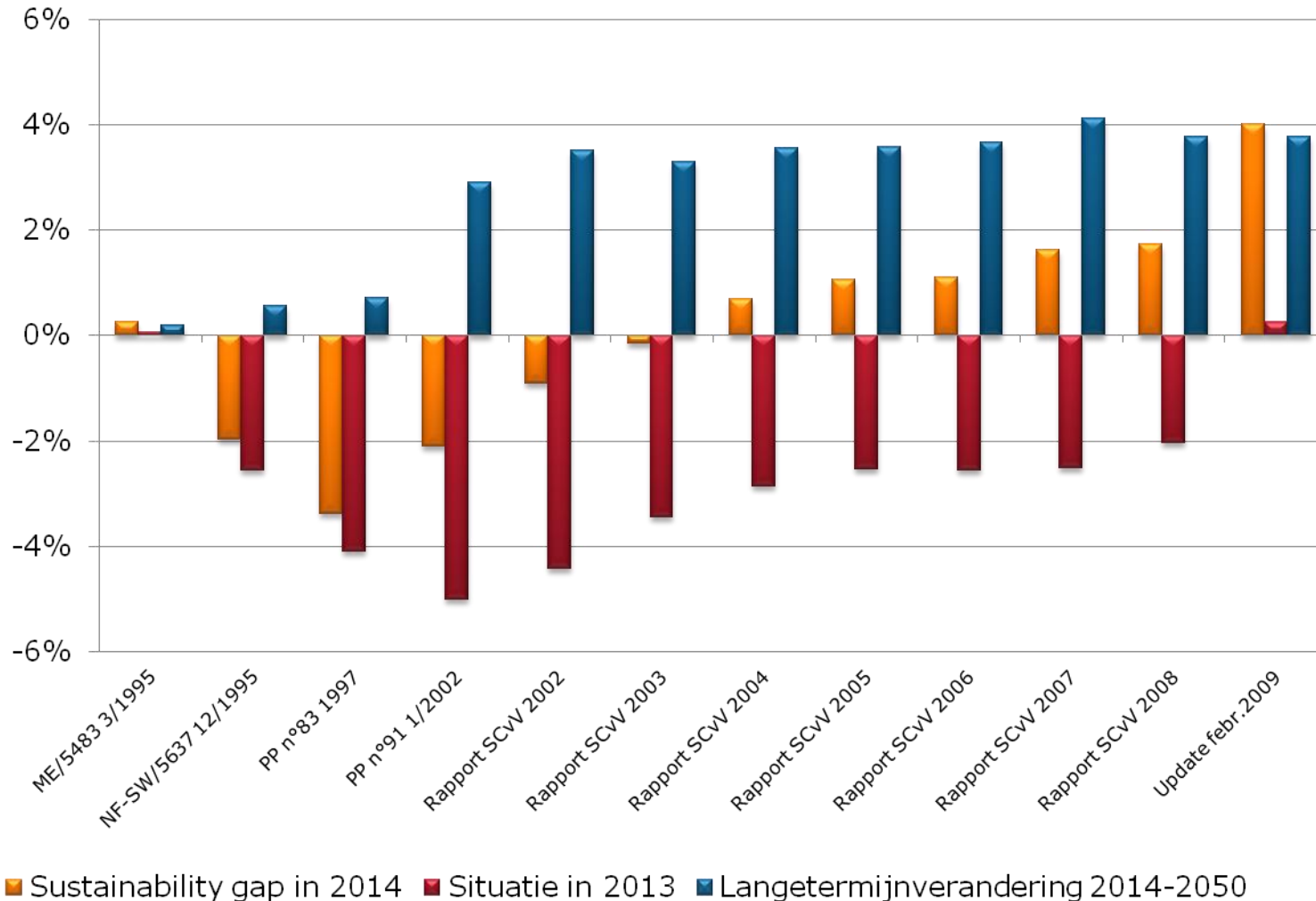
II.2. Eerste strategie: voorfinanciering

Figuur 12: Rekening van de overheid bij ongewijzigd beleid, in % van het bbp
(actualisatie februari 2009)

II.2. Eerste strategie: voorfinanciering

Figuur 13: De sustainability gap (2014) in de verschillende langetermijnprojecties in het verleden (in % van het bbp)

II.3. Derde strategie: hervormingen pensioenen???

Verlaging pensioenuitkeringen niet echt wenselijk: Belgische pensioenen reeds laag in vergelijking met buurlanden

Toch: grote **inhaal**beweging geweest in periode 2000-2008 !

⇒OPGELET: de manier waarop de enveloppes voor welvaartsaanpassingen worden toegekend heeft een fundamentele invloed op de kostenevolutie tijdens de volgende jaren. Sommige maatregelen verzwaren de kosten voor de toekomstige generaties (strijdig met de intergenerationele billijkheid)

III. CONCLUSIES

- Policy-mix:
- ✓ (Gedeeltelijke ?) voorfinanciering (door afbouw overheidsschuld)
- ✓ Werkgelegenheid opkrikken (oudere werkgelegenheidsgraad)
3-dubbel voordeel (groter economisch draagvlak, daling sociale uitgaven, hoger pensioenbedrag)
- ✓ Hervormingen pensioenen : moeilijk wegens laag niveau maar optrekken effectieve pensioenleeftijd mogelijk

ANNEXE

Eerste strategie: voorfinanciering

Begrotingsdoelstelling op middellange termijn conform de nieuwe MTO definitie
(in % van het bbp)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Projectie bij ongewijzigd beleid						
1. Effectief vorderingensaldo	-3,0	-4,5	-4,5	-4,1	-3,4	-3,3
2. Cyclische component	-1,6	-2,3	-1,5	-0,8	0,0	0,0
3. One-shot maatregelene	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
4. Structureel vorderingensaldo (1-2-3)	-1,7	-2,3	-3,0	-3,3	-3,4	-3,3
Begrotingsdoelstellingen						
5. Doelstelling structureel vorderingensaldo : <u>+0.5 per jaar</u>	-1,7	-1,2	-0,7	-0,2	0,3	0,6
6. Doelstelling effectief vorderingensaldo (5+2+3)	-3,0	-3,4	-2,2	-1,0	0,3	0,6
7. Verschil met het saldo bij ongewijzigd beleid (6-1=5-4)	0,0	1,1	2,3	3,1	3,8	3,9

Tweede strategie: opkrikken van de werkgelegenheid (in vergelijking met hogere productiviteitsgroei)

	Economische groei 2009-2050 (groeivoet)	Variatie primair saldo (% vh.bbp)	Overheids-schuld in 2050 (% vh.bbp)	Sustainability gap in 2009 (% vh.bbp)
SCvV-projectie 2007	1.73	-4.8	77.4	1.5
Werkgelegenheidsvariant				
Hogere werkgelegenheid (halvering structurele werkloosheidsgraad en halvering aantal brugpensioenen)	1.86	-3.0	-2.9	-0.2

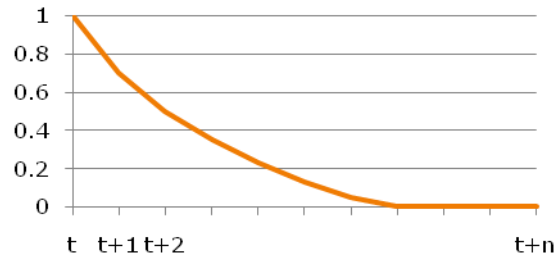
Sustainability gap meet de budgettaire inspanning die zich vertaalt in een aanpassing van het primair saldo die **onmiddellijk** nodig is en die **permanent** aangehouden moet worden om een explosieve overheidsschuld te vermijden (Europese indicator)

- Marge bij oudere werkgelegenheid: optrekken **effectieve** pensioenleeftijd
- Verhogen werkgelegenheid: 3-dubbel voordeel:
 - ✓ groter economisch draagvlak
 - ✓ daling vergrijzingskosten (minder uitgaven voor werkloosheid, brugpensioenen)
 - ✓ hoger pensioenbedrag

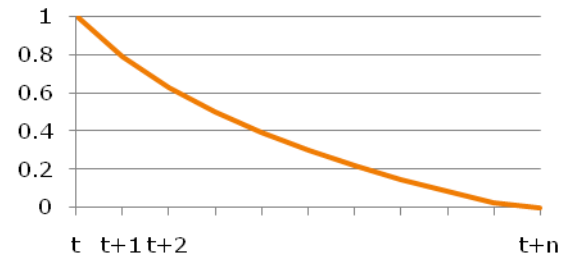
Derde strategie: hervormingen pensioenen???

Kostenprofielen als gevolg van de herwaardering van verschillende uitkeringstypes of berekeningspercentages

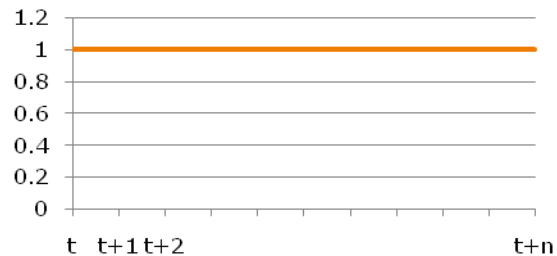
G.1.: Niet-minimumuitkering

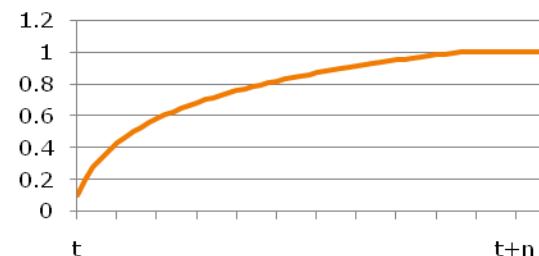
G.2.: Minimumuitkering

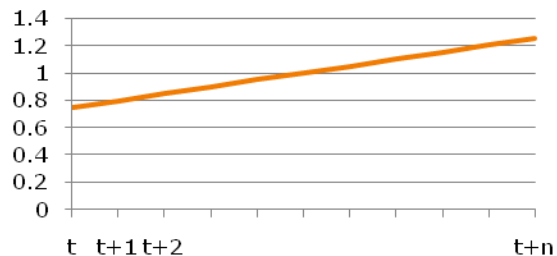
G.3.: Forfaitaire uitkering

G.4.: Plafond

G.5.: Berekeningspercentage

G.6.: Minimumrecht

